

رسانه های ارتباطی همگرایی یا واگرایی خانواده

رسانه ها به دلیل اهمیت و جایگاهی که در تنویر افکار عمومی در ارتقاء سطح آگاهی و تعالی فرهنگ و دانش در قالب خانواده ها دارند، از مهمترین عوامل توسعه فرهنگی و نشانه های پویایی هر جامعه ای به شمار می روند.

رسانه ها به دلیل اهمیت و جایگاهی که در تنویر افکار عمومی در ارتقاء سطح آگاهی و تعالی فرهنگ و دانش در قالب خانواده ها دارند، از مهمترین عوامل توسعه فرهنگی و نشانه های هر جامعه ای به شمار می روند.

به گزارش ایرنا، امروزه وسایل ارتباط جمعی از قبیل رادیو، تلویزیون، خبرگزاری ها، روزنامه و دیگر وسایل ارتباطی از مهمترین شاخصه جامعه مدرن به شمار می آیند که در این میان نقش رسانه های تصویری در مقایسه با دیگر رسانه ها از برجستگی و مطلوبیت بیشتری برخوردار است.

در جهان امروز یا دهکده جهانی، وسایل ارتباط جمعی با تبادل اخبار و اطلاعات گوناگون و مبادله افکار و عقاید عمومی نقش بسزایی در راه پیشرفت و تمدن بشری برعهده دارند.

بنابراین، رسانه های جمعی اعم از روزنامه ها، مجلات، رادیو و تلویزیون و غیره می توانند از انحرافات اجتماعی، خشونت و غیره پرده برداری کرده و یا با اطلاع رسانی به موقع و مناسب نقش موثری در پیشگیری از انحرافات اجتماعی ایفا کنند.

در این میان یکی از مولفه های خانواده منسجم پیوند عاطفی است که در اثر وجود و استمرار فضای گفت و گو و ارتباطات بیشتر، تعامل افکار و تبادل نظر میان اعضای آن شکل می گیرد که با استفاده از ابزارها و فن آوری های نوین برای برقراری ارتباط با یکدیگر، آثار عمیقی بر روابط خانوادگی و اجتماعی می گذارد.

در این ارتباط، عوامل گوناگونی می تواند موجب آسیب دیدن پیوند عاطفی خانواده شده و انسجام آن را به مخاطره بیندازد، که یکی از عوامل اثرگذار بر گسستگی انسجام خانواده، استفاده افراطی از رسانه های جمعی است.

به عبارت دیگر، استفاده افراطی از این ابزارها، به تدریج فضای روانی و محیطی گفت و گوی خانواده و ارتباط بین فردی را خدشه دار می کنند و اعضای گروه را به جای همگرایی، به واگرایی سوق می دهند، تاجایی که هر عضو خانواده صرفا در یک فضای فیزیکی مشترک زندگی کرده، اما هیچ تعاملی با هم نخواهند داشت.

استفاده بی رویه و افراط گرانه از وسایل ارتباط جمعی، در نهایت موجب می شود که جای ارتباط های دوطرفه از نوع چهره به چهره را گرفته و فضای انفرادی را جایگزین فضای اجتماعی خانواده کنند، به گونه ای که گسترش فنی رسانه های تصویری، شنیداری و رایانه ای، ارتباط مستقیمی با فردگرایی و دوری از گروه ایجاد می کند.

استفاده از این ابزارها و فن آوری های نو برای برقراری ارتباط، به دلیل شتابی که به زندگی می دهند و شرایطی که برای شیوه ارتباط فرد ایجاد می کنند آثار عمیقی در روابط خانوادگی و اجتماعی فرد دارند و به همین دلیل یکی از مهمترین زمینه های ایجاد این پیوند به شمار می روند که لازمه آن استفاده صحیح از آن است.

یکی از کارشناسان رسانه ای بر این عقیده است که بسیاری از کشورهای غربی که خود رسانه را ایجاد کردند، بعد از چندین سال استفاده از آن، احساس کردند که در ساختارهای اجتماعی جوامع خود دچار مشکلاتی شده اند. مثلا بزهکاری و سقوط اخلاقی روز به روز رشد بیشتری پیدا کرده است.

'محمدحسین ساعی' عضو هیات علمی دانشگاه صدا و سیما در این خصوص اظهار داشت: در ابتدا کانادایی ها که سطح فرهنگی خودشان را از آمریکا بالاتر می دانستند، از این موضوع ناراحت بودند که چرا در اثر برنامه های آمریکایی، رفتار فرزندان شان به گونه ای در حال تغییر است که با فرهنگ آن ها سازگار نیست و لذا موضوع سواد رسانه ای را مطرح کردند.

وی افزود: کانادایی ها معتقد بودند که مردم باید آموزش ببینند تا بدانند چگونه از رسانه استفاده کنند و بر همین اساس عقیده داشتند که برنامه های رسانه ای نیاز به آموزش دارد و حکومت نیز موظف است برای این نوع آموزش هزینه کند و در نتیجه کانادا جزو اولین کشورهایی بود که این موضوع را در متون درسی آموزش و پرورش مطرح کرد.

ساعی گفت: رسانه های جدید و نقش آن ها در دنیای جدید از موارد مورد مطالعه در حوزه علوم اجتماعی است و این موضوع، از مواردی است که در تمامی حوزه ها مانند سیاست، فرهنگ، و اجتماع تاثیرگذار است.

وی ادامه داد: زمانی رسانه ها رکن چهارم دموکراسی بودند؛ اما گویی این رسانه ها در حال تغییر به ستون پنجم هستند و دینامیت هایی دارند که در حال نابود کردن تمدن غرب هستند.

این کارشناس رسانه افزود: زمانی در آمریکا موضوع جریان آزاد اطلاعات به منظور بالابردن سطح آگاهی اطلاعات مردم مطرح شد، ولی نظرسنجی ها نشان داده که مردم آمریکا بی اطلاع ترین مردم دنیا هستند و کشورهای غربی نیز به این موضوع اذعان دارند.

ساعی ادامه داد: در حال حاضر بسیاری از خانواده ها در زمینه رسانه هنوز بلامتکلیف هستند و باید روابط فرزندان خود را با شبکه های ماهواره ای، بازی های رایانه ای و کار کردن با گوشی های هوشمند مدیریت و تنظیم کنند.

وی اضافه کرد: به نظر می رسد در جامعه امروز کار زیادی برای سواد رسانه ای انجام نشده که یکی از مهم ترین دلایل آن، سرعت بسیار بالای تحولات فن آوری است. زیرا این سرعت به قدری بالاست که اجازه هماهنگ شدن بشر با خود را نمی دهد.

این کارشناس رسانه و حوزه علوم اجتماعی افزود: اگر سواد رسانه ای ایجاد شود بسیاری از شبکه ها و رسانه ها، مشتری خود را از دست خواهند داد اما درمجموع باید دقت داشت که طبق گفته اندیشمندان و به ویژه اندیشمندان غرب، رسانه مانند مواد مخدری است که بیننده را به خود معتاد می کند و از طرف دیگر باید توجه داشت که رسانه ها عواطف نه عقل را تحت تاثیر خود قرار می دهند.